

elvárni, hogy reverzálisait bejelentésük — ami pedig a bejelentési kötelezettség nem-létének elismerésével egyértelmű. Ekkép tehát a rendelet — akarva nem akarva — mégis rácafolt a Kúriára.

Kivételt állapít meg a rendelet a most említett szabály alól arra az esetre, ha a reverzális érvénytelenségét már jogerős ítélet megállapította (8. §.). Ilyenkor tehát nem lehet többé a reverzális érvényességére hivatkozni. E kivétel célja nyilvánvalóan az, hogy egyszer már véglegesen befejezett ügyet ne lehessen újból felhánytorgatni. A kivételnek ebből a rációjából következik viszont, hogy azt kiterjesztőleg kell értelmezni és alkalmazni kell olyan esetekben is, amikor a reverzális érvénytelenségére épített igény nem ítélettel, hanem egyességgel, vagy más úton-módon lett véglegesen elintézve. *Dr. Hoff György.*

Kell-e mégis egy kis „ú. n. jogbiztonság”? Dr. Kartal Ignác kir. járásbíró úr a Jogállam áprilisi számában érdekes és szellemes cikket írt a magánjogi ú. n. jogbiztonságról. A cikk tartalmával nagyrészt egyet lehetne érteni, ha az a tanulság nem csendülne ki belőle, hogy az „ú. n. jogbiztonság” megvalósíthatatlan és egy kicsit talán szükségtelen is.

*

Az „ú. n. jogbiztonság”-ért való rajongástól kissé távolesik a jogbiztonság teljes negálása, amihez az illusztris cikkíró úr kissé közeljárni látszik.

Aki kategorice kijelenti, hogy két bírói ítélet feltétlenül rossz azért, mert az egyik ugyanolyan tényállás mellett így dönt, a másik amúgy, az jogbiztonság rajongó és annak nincs igaza, ha nem nézi az ítéletek mögötti anyagi igazságot, az indokokon kívüli impulzusokat. Annak sincs igaza, aki kifogásolja, ha az egyik bíró az igazságot nem feltétlenül ugyanúgy látja meg, mint a másik és az igazságkeresés rögfös útjai miatt jogbizonytalanságról panaszkodik.

Hogy azonban természetes dolognak tartjuk, hogy az elsőbíróság egy felperest elutasít a keresetével abból az okból, hogy a kereseti követelés elévült és a fellebbezési bíróság ugyanebben a perben azt mondja ki, hogy a kereseti követelés időelőtti, vagyis hogy valamiből, ami végeredményben mégis csak csodabogár, szabályt csináljunk, az a jogbiztonság rajongással szemben álló másik végleten van.

Az illusztris cikkíró úr példáival sem tudunk egyetérteni.

Tény az, hogy a váltókiadási perben igen zavaros a felperesi és alperesi jogi helyzet, mert azt a váltót, amely már nincs meg, nem lehet kiadni és ezen váltó elvesztése miatt a váltó esetleg igen nagy összegének kifizetésére irányuló követelést, mint Damokleszkardot nem volna szabad a váltóhitelező feje fölött lebegtetni és az is való, hogy a váltókiadási igényekkel vissza lehet élni, ez azonban egészen más lapra tartozó kérdés, nevezetesen a helyzet szabályozatlanságának a kérdése, amit nem a jogbiztonság, vagy jogbizonytalanság szempontjából lehet és kell felfogni, hanem azt kell mondani, hogy ezt a bizonytalan és a jelenlegi jogszabályok szerint nehezen megoldható helyzetet helyes jogszabályi intézkedéssel szabályozni kell. A szabályozatlanság egészen más, mint a jogbizonytalanság. A szabályozást pl. úgy lehet elképzelni, hogy az a váltóhitelező, aki olyan váltót nem tud kiadni, amelynek adósa regressust nem kíván váltóelőzőkkel szemben érvényesíteni, kérhesse a váltókiadási perben a váltó meg-

semmissítését és ezen kérelme előterjesztése által szabaduljon a Dar-
mokleszkardtól.

Ha pedig regressussal élni kívánó felperessel áll szemben, úgy követelhesse a felperestől, hogy a regressustól való elüttetéséből származó kárát bizonyítsa.

Szabályozás kell és akkor meglesz a jogbiztonság! Ha nincs szabályozás, természetes, hogy megvan a jogbizonytalanság.

Ugyanez a helyzet a bíró úr által közölt másik kérdésnél, az ingók kiadásának a kérdésénél, ahol tényleg zavarokat okoz az, hogy ki jöjjön az ingókért, ki végezze a fizikai átadást, elegendő-e a tülés, vagy aktíve kell-e átadni, stb, ez sem jogbiztonság, vagy jogbizonytalanság kérdése; bármilyen rossz szabályozás is jobb volna a szabályozatlanságnál, amely tényleg nagy zavarokat szokott a gyakorlatban okozni.

*

A jogkereső polgár tényleg nem tudhatja előre, hogy mi lesz az igazság, de azért arra igényt tarthat, hogy a megrendelő, aki könyvet rendel és aki ezt a megrendelést sem megtévesztve, sem tévedésből, sem kényszerből, hanem szabad akaratából eszközölte, az az átvételi kötelezettségre a bíróság útján szorítható legyen, még akkor is, ha a megrendelő ideiglenes szföv. altiszt és ha a megrendelt mű pl. a „Philosophie und Aesthetik des Cinquecento in Wort und Bild”. Ha ugyanis ez az ideiglenes szföv. altiszt, aki felnőtt, akaratelhatározásra képes ember, rá hagyta magát beszélni arra, hogy ezt a művet megrendelje, nyilván a megrendeléskor érvényes jogügyletet kötött a könyv adás-vétele tárgyában és ha már éppen azt nézzük, hogy vajjon neki szüksége van-e erre a könyvre, úgy néznünk kell azt is, hátha nem is neki van erre a könyvre szüksége, hanem pl. gimnázista, vagy egyetemista fiának, vagy lányának akarta a könyvet megvenni. Nem egy ideiglenes szföv. altiszt van, akinek a fiából, vagy lányából orvos, ügyvéd, stb. lett, akik egyszerű, de becsületes apjuk pénzéből még ennél sokkal tudományosabb könyveket is megvettek és elolvastak, vagy megtanultak.

Akár ideiglenes szföv. altiszt valaki, akár egyetemi tanár, az adás-vételi ügylet hatályalanítását csak úgy kérheti, ha erre őt a jog által ismert valamilyen indok feljogosítja, pl. kényszer, tévedés, vagy megtévesztés. Más kérdés azután az, hogy a tévedést vagy a megtévesztést miképpen kell elbírálni egy szföv. altisztnél és miképp egy egyetemi tanárnál, illetőleg ami tévedés lehet egy altisztnél, vajjon tévedés lehet-e egy egyetemi tanárnál. A jogszabályalkalmazás mikéntjében tehát különbség lehet, de a jogszabály alkalmazandóságában nem lehet különbség. A szföv. altisztnak könnyebbé kell tenni a megtévesztés bizonyítását, mint az egyetemi tanárnak, de ilyen bizonyítás nélkül, pusztán azért, mert ő szföv. altiszt, őt a megrendelés következményei alól mentesíteni nem lehet.

Távol áll tőlünk a jogbiztonság-rajongás, de azért egy kis „ú. n. jogbiztonság”-ra mégis szükség van.

Dr. Schneller György.

JOGGYAKORLAT.

A judikatura kiemelkedő döntései. A gazdasági lehetetlenülés körében az ismert nyomokon haladnak: a P. VI. 3835/1934. sz. ítélet, amely szálloda bérét mérsékli, valamint a P. V. 765/1935. sz. ítélet, amely ingatlan vételárának leszállítására irányuló kezeset utasít el azon az alapon, hogy az eladó már egészen, a